ఓం శ్రీ నిమిషాంబ దేవ్యై నమః

శ్రీ వినాయక వ్రతకల్పం

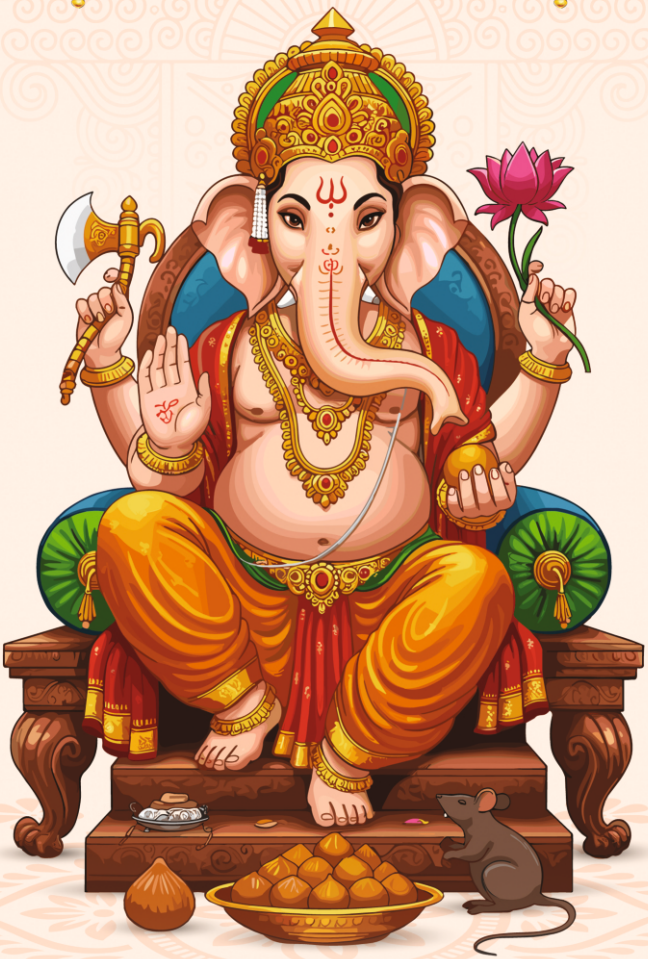

వినాయక చవితి శుభాకాంక్షలతో...

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్య క్షత్రియ సంక్షేమ సంఘం

రాష్ట్ర అధ్యక్షులు - భువనగిరి వెంకట గణేష్

Cell : 92467 89389

ర.నెం.296/2020

శ్రీ వినాయక వ్రతకల్పం

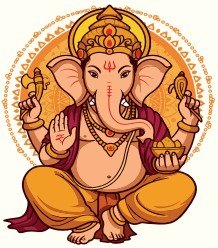

వినాయక చవితి రోజు ప్రాతఃకాలమే లేచి ఇంటిని శుభ్రం చేసుకుని, నీళ్ళతో కడగాలి. తరువాత ఇంటిలోని సభ్యులందరూ తలంటుకుని స్నానం చేసి, ఉతికిన బట్టలు ధరించాలి. గుమ్మాలను మామిడాకులతో అలంకరించుకోవాలి. వ్రతం చేయాలనుకునే ప్రదేశంలో పీట వేసి, పసుపుతో విఘ్నేశ్వరుని చేసి, తమలపాకుల చివర తూర్పు వైపుకు గానీ, ఉత్తరం వైపుకు గానీ ఉంచుకోవాలి. ఒక పళ్ళెంలో బియ్యం పోసుకుని వాటిపై తమలపాకులను పెట్టుకోవాలి. అగరవత్తులు వెలిగించి దీపారాధన చేసిన తరువాత ...

ఓం దేవీంవాచ మజనయంత దేవాస్తాం విశ్వరూపాః పశవో వదంతి ।
సానో మంద్రేష మూర్జం దుహానాధే నుర్వాగస్మానుప సుష్టుతైతు ।
అయం ముహూర్తస్సుముహూర్తోస్తు ॥

శ్లో॥ య శ్శివో నామరూపాభ్యాం యా దేవీ సర్వమంగళా ।
తయో స్సంస్మరణా త్పుంసాం సర్వతో జయమంగళం ॥ అని చదవాలి.

పీటపై వినాయకుడి విగ్రహాన్ని ఉంచుకుని, పాలవెల్లికి పసుపు రాసి, కుంకుమ బొట్లు పెట్టి, దాన్ని విఘ్నేశ్వరుని తలపై వచ్చేలా తాళ్ళు కట్టి పైన కట్టుకోవాలి. పాలవెల్లిపై పత్రి వేసుకుని పాలవెల్లి నలువైపులా మొక్కజొన్న పొత్తులను కట్టుకుని, పళ్ళతో అలంకరించుకోవాలి. వినాయకుడికి ఉండ్రాళ్ళు, కుడుములు, గారెలు, పాయసం మొదలైన పిండివంటలు చేసుకుని దగ్గర పెట్టుకోవాలి. వినాయకుడి ప్రతిమ ఎదురుగా పీటపై కొన్ని బియ్యం పోసుకుని దానిపై రాగి, వెండి లేదా మట్టి పాత్రకు పసుపు రాసి, పాత్రపై జాకెట్టు గుడ్డ వేసి, మామిడాకులు కొన్ని ఉంచి దానిపై కొబ్బరికాయ ఉంచి కలశం ఏర్పాటు చేసుకోవాలి.

పూజకు కావలసిన పూజాసామాగ్రి

పసుపు, కుంకుమ, గంధం, అగరవత్తులు, కర్పూరం, తమలపాకులు, వక్కలు, పూలు, పూల దండలు, అరటిపండ్లు, కొబ్బరికాయలు, బెల్లం లేదా చక్కెర, పంచామృతం, తోరం, కుందులు, నెయ్యి, నూనె, దీపారాధనకు వత్తులు, 21 రకాల ఆకులు (పత్రి), ఒక గ్లాసులో చెంచా లేదా ఉద్దరిణ, పళ్ళెం పెట్టుకోవాలి (ఆచమనం చేయడానికి). తమలపాకులు, వక్కలు, దక్షిణ ఉంచుకోవాలి. ఆచమనం చేసిన తరువాత చేతులు తుడుచుకోవడానికి ఒక తువ్వాలు. పూజ చేసేవాళ్ళు బొట్టు పెట్టుకుని పీటపై కూర్చోవాలి.

విఘ్నేశ్వర పూజ ప్రారంభం

శ్లో॥ *శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజం ।*
ప్రసన్న వదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥
అగజానన పద్మార్కం గజానన మహర్నిశం
అనేకదం తం భక్తానాం ఏకదం తముపాస్మహే
తదేవలగ్నం సుదినం తదేవ
తారాబలం చంద్రబలం తదేవ
విద్యాబలం దైవబలం తదేవ
లక్ష్మీపతే తేంఘ్రియుగ్మం స్మరామి
యశ్శివో నామరూపాభ్యాం యాదేవీ సర్వమంగళామ్
తయో స్సంస్మరణాత్పుంసాం సర్వతో జయమంగళమ్

అని చదువుతూ పీటమీద తూర్పుముఖంగా కూర్చోవాలి. పసుపుతో చేసిన వినాయకుడికి కుంకుమ బొట్టు పెట్టి అక్షింతలు చల్లి నమస్కరించాలి.

ప్రార్థన : *సుముఖశ్చ ఏకదంతశ్చ కపిలో గజకర్ణకః ।*
లంబోదరశ్చ వికటో విఘ్నరాజో గణాధిపః ॥
ధూమకేతుః గణాధ్యక్ష ఫాలచంద్రో గజాననః ।
వక్రతుండః శూర్పకర్ణో, హేరంబః స్కంద పూర్వజః ॥
షోడశైతాని నామాని యఃపఠేత్ శ్రుణుయాదపి
విద్యారంభే వివాహే చ ప్రవేశ నిర్గమే తథా
సంగ్రామే సర్వకార్యేషు విఘ్నస్తస్య నజాయతే

అని చదివి పసుపు గణపతి దగ్గర తాంబూలాలు ఉంచాలి.

అక్షితలు తీసుకుని పసుపు గణపతిపై వేసి నమస్కరిస్తూ
సుమూహుర్త కాలే సూర్యాదీనాం నవానాం గ్రహాణాం
అనుకూల్య ఫలసిద్ధిరస్తూ అని చెప్పాలి.

దీపారాధన :

భో దీపదేవీ రూపస్త్వం కర్మసాక్షి హ్యేమిఘ్నకృత్ ।
యావత్పూజాం కరిష్యామి తావత్వం సిద్ధిదో భవ ।
దీపారాధన ముహూర్తః సుముహూర్తోస్తు ॥

దీపం వెలిగించి, పూలు, అక్షితలు వేసి దీపానికి నమస్కారం చేయాలి.

ఆచమనం : ఓం కేశవాయస్వాహా (స్త్రీలయితే నమః అనాలి)
ఓం నారాయణాయ స్వాహా,
ఓం మాధవాయ స్వాహా

అని చదువుతూ మూడుసార్లు ఆచమనం చేయాలి.

ఉద్దరిణతో కుడి చేతిలో నీరు పోసుకుని త్రాగిన తరువాత మళ్ళీ నీళ్ళు తీసుకుని కుడి చేతిని కడుక్కోవాలి.

ఓం గోవిందాయ నమః
ఓం విష్ణవే నమః
ఓం మధుసూదనాయ నమ
ఓం త్రివిక్రమాయ నమః
ఓం వామనాయ నమః
ఓం శ్రీధరాయ నమః
ఓం హృషీకేశాయ నమః
ఓం పద్మనాభాయ నమః
ఓం దామోదరాయ నమః
ఓం సంకర్షణాయ నమః
ఓం వాసుదేవాయ నమః
ఓం ప్రద్యుమ్నాయ నమః
ఓం అనిరుద్ధాయ నమః
ఓం పురుషోత్తమాయ నమః
ఓం అధోక్షజాయ నమః
ఓం నారసింహాయ నమః
ఓం అచ్యుతాయ నమః
ఓం జనార్ధనాయ నమః
ఓం ఉపేంద్రాయ నమః
ఓం హరయే నమః
ఓం శ్రీకృష్ణాయ నమః

భూతోచ్చాటన :

ఉత్తిష్ఠంతు భూత పిశాచాః ఏతే భూమిభారకాః ।
ఏతేషా మవిరోధేన బ్రహ్మకర్మ సమారభే ॥ అని చదివి ...

అక్షతలు వాసన చూసి, భార్య ఎడమచేతి పక్కనుంచి వెనక్కు వదలాలి. మిగతా వాళ్ళు కుడిచేతి పక్క నుంచి వెనక్కు వదలాలి. తరువాత ప్రాణాయామం చేయాలి.

ప్రాణాయామం :

ముక్కుపై కుడిచేతి మధ్యవేలు, బొటనవేలు ఉంచుకుని కింది శ్లోకాన్ని పఠించాలి.

ఓం భూః ఓం భువః ఓగుం సువః ఓం మహః ఓం జనః ఓం తపః ఓం సత్యం ఓం తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి ధియోయోనః ప్రచోదయాత్ ఓం ఆపోజ్యోతి రసోమృతం బ్రహ్మభూర్భువస్సువరోమ్ ॥

సర్వదేవతా ప్రార్థనం :

శ్లో॥ యశ్శివో నామరూపాభ్యాం యాదేవి సర్వమంగళా ।
తయో స్సంస్మరణా త్వంసాం సర్వతో జయమంగళమ్ ॥

శ్లో॥ లాభస్తేషాం జయస్తేషాం కుతస్తేషాం పరాభవః ।
యేషా మిందిరాశ్యామో హృదయస్థో జనార్థనః ॥

శ్లో॥ ఆపదా మపహర్తారం దాంతారం సర్వసంపదామ్ ।
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహం ॥

శ్లో॥ సర్వమంగళ మాంగళ్యే శివే సర్వార్థ సాధకే ।
శరణ్యే త్ర్యంబకేదేవీ నారాయణి నమోస్తుతే ॥

ఓం లక్ష్మీనారాయణాభ్యాం నమః, ఉమామహేశ్వరాభ్యాం నమః,
వాణీ హిరణ్యగర్భాయాం నమః, శచీపురందరాభ్యాం నమః,
అరుంధతి వసిష్ఠాభ్యాం నమః, శ్రీ సీతారామాభ్యాం నమః,
సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యో నమః.

అయం ముహూర్త స్సుముహూర్తోస్తు ।

సంకల్పం :

చేతిలో అక్షతలు తీసుకుని స్వామి వారికి మీ కోరికను నివేదించుకుని సపరివారంగా సంకల్పం చెప్పుకోవాలి.

ఓం మమోపాత్త సమస్త దురితక్షయద్వారా శ్రీ పరమేశ్వర ముద్దిశ్య శ్రీ పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం శుభాభ్యాం, శుభే శోభననే ముహూర్తే, శ్రీ మహావిష్ణోరాజ్ఞయా ప్రవర్తమానస్య, అద్య బ్రాహ్మణః, ద్వితీయపరార్ధే, శ్వేతవరాహకల్పే వైవస్వత మన్వంతరే, కలియుగే, ప్రథమపాదే, జంబూద్వీపే, భరతవర్షే భరతఖండే, మేరోర్ధక్షిణ దిగ్భాగే, శ్రీశైలస్య ఈశాన్య ప్రదేశే (రాయలసీమ వాళ్ళు ఆగ్నేయ ప్రదేశే అని, తెలంగాణ వాళ్ళు వాయువ్య ప్రదేశే అని చదువుకోవాలి) కృష్ణా, గోదావరి, మధ్య ప్రదేశే, స్వగృహే, శోభన గృహే, సమస్త దేవతా బ్రాహ్మణ హరిహర గురుచరణ సన్నిదౌ, అస్మిన్ వర్తమాన వ్యావహారిక చాంద్రమానేన స్వస్తిశ్రీ .....నామ సంవత్సరే, దక్షిణాయనే, వర్ష ఋతౌ, భాద్రపదమాసే శుక్లపక్షే చతుర్థ్యాం తిథౌ ..... వాసరే .... శుభనక్షత్రే శుభయోగే శుభకరణ ఏవం గుణవిశేషణ విశిష్టాయాం శుభతిథౌ: అస్మాకం

..... గోత్రోద్భవ (గోత్రం చెప్పుకోవాలి) శ్రీమాన్ ..... నామధేయస్య (పేరు) ధర్మపత్నీ సమేతః (భార్య పేరుతో మీ పేరు కలిపి చెప్పుకోవాలి) ధర్మపత్నీ సమేతస్య మమోపాత్త దురితక్షయద్వారా శ్రీ పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం అస్మాకం. సహ కుటుంబానాం, క్షేమ, స్థైర్య విజయ అభయాయురారోగ్యైశ్వర్యాభి వృద్యర్థం, ధర్మార్థ కామ మోక్ష చతుర్విధ ఫల పురుషార్థ సిధ్యర్థం, మనోవాంఛా ఫలసిద్ధ్యర్థం, సమస్త దురితోపశాంత్యర్థం, సమస్త మంగళావాప్త్యర్థం, పుత్రపౌత్రాభి వృద్ధ్యర్థం, సర్వాభీష్ట సిద్ధార్థం, లోకకళ్యాణార్థం, శ్రీ గణేశ్వర ప్రీత్యర్థం యావచ్ఛక్తి మహామాయేన ప్రకల్పితం ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార శ్రీ విఘ్నేశ్వర పూజాం కరిష్యే. **(ఉదకము తాకవలెను)**

కలశ పూజ

కింది శ్లోకాన్ని చదువుతూ కలశాన్ని పసుపు, కుంకుమలతో అలంకరించాలి.

ఆదౌ నిర్విఘ్న పరిసమాప్త్యర్థం, శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాం కరిష్యే
తదంగ కలాశారాధనం కరిష్యే

దేవతీర్థాద్యావహనము

కలశంపై కుడిచేతిని ఉంచి కింది శ్లోకాన్ని చెప్పాలి

కలశస్య ముఖే విష్ణుః కంఠే రుద్ర సమాశ్రితః ।
మూలేతత్రస్థితో బ్రహ్మ, మధ్యే మాతృగణాః స్మృతాః ॥
కుక్షౌతు సాగరాః సర్వే సప్తద్వీపా వసుంధరా ।
ఋగ్వేదో యజుర్వేదః సామవేదో అధర్వణః ॥
అంగైశ్చ సహితాస్సర్వే కలశాంబు సమాశ్రితాః ॥

కలశంలోని నీటిని తమలపాకుతో తిప్పుతూ ...

గంగేచ యమునే చైవ కృష్ణ గోదావరి సరస్వతి ।
నర్మదే సింధు కావేరీ జలేస్మిన్ సన్నిధిం కురు ॥

తమలపాకుతో కలశంలోని నీటిని పూజాద్రవ్యాల మీదా,
దేవుడి మీద, తమ మీద కొద్దిగా చిలకరించుకోవాలి.

ఆయాంతు శ్రీ గణపతి పూజార్థం దురిత క్షయకారకాః
కలశోదకేన దేవం పూజాద్రవ్యాణి చ సంప్రోక్ష్య
ఏవమాత్మానంచ సంప్రోక్ష్య

పసుపు గణపతి ప్రాణ ప్రతిష్ఠ

కింది శ్లోకాన్ని చదువుతూ పసుపు గణపతిపై అక్షతలు వేసి నమస్కరించాలి.

ఓం శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమోనమః
ప్రాణప్రతిష్ఠాపన ముహూర్తః సుముహోర్తోస్తు ..
స్థిరోభవ వరదోభవ సుముఖోభవ సుప్రసన్నోభవ స్థిరాసనం కురు

పసుపు గణపతిపూజ

పువ్వులు రెండు చేతుల్లోకి తీసుకుని పసుపు గణపతికి అర్పించాలి.

గణానాంత్వా గణపతిగ్ం హవామహే, కవిం కవీనా ముపమశ్రవః స్తవమ్ ।
జ్యేష్ఠరాజం బ్రహ్మణా బ్రహ్మణస్పత అనశ్ర్వుణ్వ న్నూతిభి స్సీద సాదనమ్ ॥

షోడశోపచార పూజ

అక్షతలు, పుష్పాలతో పూజిస్తూ ఈ ఉపచారాలు సమర్పించాలి.

ఓం శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ధ్యాయామి ధ్యానం సమర్పయామి.
ఓం శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ఆవాహయామి ఆసనం సమర్పయామి
ఓం శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః నవరత్న ఖచిత సింహాసనం సమర్పయామి
ఓం శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః హస్తయోః అర్ఘ్యం సమర్పయామి
ఓం శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః పాదయోః పాద్యం సమర్పయామి
ఓం శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ముఖే ఆచమనీయం సమర్పయామి
ఉపచారికస్నానం **(కొబ్బరికాయ కొట్టి ఆ నీళ్ళు కొద్దిగా గణపతి మీద చల్లాలి)**

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః స్నానం సమర్పయామి
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః స్నానాంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః వస్త్రం సమర్పయామి
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః యజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః శ్రీగంధాన్ ధారయామి
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః అక్షతాన్ పూజయామి
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః నానావిధ పరిమళ పత్ర పుష్పాణి సమర్పయామి
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ధూపమాఘ్రాపయామి **(ధూపం చూపించాలి)**
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః దీపం దర్శయామి **(దీపం చూపించాలి)**
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః నైవేద్యం సమర్పయామి
(పసుపు గణపతికి బెల్లం, అరటిపళ్ళు నివేదించాలి)
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః తాంబూలం సమర్పయామి
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః నీరాజనం సమర్పయామి
(హారతి ఇచ్చి కళ్ళకు అద్దుకోవాలి)

సర్వోపచారాలు

కింది శ్లోకాలు చదువుతూ పసుపు గణపతిపై అక్షతలు వేయాలి.

తత్పురుషాయ విద్మహే వక్రతుండాయ ధీమహి తన్నోదంతిః ప్రచోదయాత్
వక్రతుండ మహాకాయ కోటిసూర్య సమప్రభ
అవిఘ్నం కురుమే దేవ సర్వకార్యేషు సర్వదా

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః మంత్రపుష్పం సమర్పయామి
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ఆత్మప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్పయామి
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ఛత్రమాచ్ఛాదయామి, చామరం వీచయామి,

నృత్యం దర్శయామి, గీతం శ్రావయామి, వాద్యం ఘోషయామి, ఆశ్వానారోహయామి, గజానారోహయామి, శకటానారోహయామి, ఆందోళికానారోహయామి, సమస్త రాజోపచార, శక్త్యుపచార, భక్త్యుపచార, పూజాం సమర్పయామి ... **అని నీళ్ళు, అక్షితలు పళ్ళెంలో వదలాలి.**

అక్షత ధారణ

శ్రీ మహాగణపతి దేవతాః స్సుప్రీత స్సుప్రసన్నో వరదో భూత్వా వరదో భవతు ఏతత్ఫలం పరమేశ్వరార్పణమస్తు. ఉత్తరే శుభకర్మణ్య విఘ్నమస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు ఉత్తరే శుభకర్మణ్య విఘ్నమస్తు. శ్రీ మహాగణపతి ప్రసాదం శిరసా గృహ్ణామి. **పసుపు గణపతి వద్ద కొన్ని పూజాక్షతలు శిరసున ధరించాలి**

ఉద్వాసన

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః గణపతిం ఉద్వాసయామి
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః యథాస్థానం ప్రవేశయామి

పసుపు గణపతిని ఆసీనపరిచిన తమలపాకును తూర్పునకు జరిపి మళ్లీ యథాస్థానంలో పెట్టాలి.

శోభనార్థే క్షేమాయ పునరాగమనాయచ .. **అక్షతలు వేసి నమస్కారం చేయాలి.**

ఇక్కడికి హరిద్రా గణపతి లేదా మహాగణపతి పూజ పూర్తయింది.

వరసిద్ధి వినాయక వ్రత ప్రారంభం

ఓం శ్రీ వరసిద్ధి వినాయకస్వామినే నమః ।
ప్రాణప్రతిష్ఠాపాన ముహూర్త స్సుముహోర్తోస్తూ ॥
అని మట్టిగణపతి విగ్రహం దగ్గర అక్షతలు వేయాలి.

స్వామిన్ సర్వజగన్నాథ యావత్పూజావసానకం ।
తావత్వం ప్రీతిభావేన బింబేస్మిన్ సన్నిధిం కురు ॥
స్థిరోభవ వరదోభవ ప్రసీద ప్రసీద
అని వినాయకుడి విగ్రహం దగ్గర అక్షతలు, పూలు వేసి నమస్కరించాలి

షోడశోపచార పూజ

భవసంచిత పాపౌఘ విధ్వంసన విచక్షణమ్ ।
విఘ్నాంధకార భాస్వంతం విఘ్ను రాజమాహం భజే ॥
ఏకదంతం శూర్పకర్ణం గజవక్త్రం చతుర్భుజం ।
పాశాంకుశధరం దేవం ధ్యాయే త్సిద్ధి వినాయకమ్ ॥
ఉత్తమం గణనాథస్య వ్రతం సంపత్కరం శుభం ।
భక్తాభీష్టప్రదం తస్మాత్ ధ్యాయేత్తం విఘ్ననాయకమ్ ॥

ధ్యానం

ధ్యాయే ద్గజాననం దేవం తప్తకాంచన సన్నిభం ।
చతుర్భుజం మహాకాయం సర్వాభరణ భూషితమ్॥
ఓం శ్రీ వరసిద్ధివినాయక స్వామినే నమః ।
ధ్యాయామి ధ్యానం సమర్పయామి ॥

ఆవాహనం

అత్రాగచ్ఛ జగద్వన్ద్య సురరాజార్చితేశ్వర ।
అనాథనాథ సర్వజ్ఞ గౌరీగర్భస్థసముద్భవ ।
ఓం శ్రీ వరసిద్ధివినాయకస్వామినే నమః ఆవాహయామి ॥
(అక్షతలు వేయాలి)

ఆసనం

మౌక్తికైః పుష్యరాగైశ్చ నానారత్నైర్విరాజితం ।
రత్న సింహాసనం చారు ప్రీత్యర్థం ప్రతిగృహ్యతామ్ ॥
ఓం శ్రీ వరసిద్ధి వినాయకస్వామినే నమః
ఆసనం సమర్పయామి
(అక్షతలు లేదా పూలు వేయాలి)

అర్ఘ్యం **గౌరీపుత్ర నమస్తేస్తు శంకరప్రియనందన ।**
గృహాణార్ఘ్యం మయాదత్తం గంధ పుష్పాక్షతైర్యుతం ॥
ఓం శ్రీ వరసిద్ధి వినాయక స్వామినే నమః
ఆర్ఘ్యం సమర్పయామి **(తమలపాకుతో స్వామిపైన నీళ్ళు చల్లాలి)**

పాద్యం **గజవక్త్రం నమస్తేస్తు సర్వాభీష్టప్రదాయక ।**
భక్త్యా పాద్యం మయాదత్తం గృహాణ ద్విరదానన ॥
ఓం శ్రీ వరసిద్ధి వినాయక స్వామినే నమః
పాద్యం సమర్పయామి
(మళ్ళీ కొంచెం నీటిని స్వామికి చూపించి స్వామి పాదాల ముందుంచాలి)

ఆచమనీయం **అనాథనాథ సర్వజ్ఞ గీర్వాణ గణపూజిత ।**
గృహాణాచమనం దేవ తుభ్యం దత్తం మయా ప్రభో ॥
ఓం శ్రీ వరసిద్ధివినాయకస్వామినే నమః
ఆచమనీయం సమర్పయామి **(తమలపాకుతో కొంచెం నీటిని స్వామిపై చల్లాలి)**

మధుపర్కం **దధిక్షీరసమాయుక్తం మధ్వాజ్యేన సమన్వితం ।**
మధుపర్కం గృహాణేదం గజవక్త్ర నమోస్తుతే ॥
ఓం శ్రీ వరసిద్ధి వినాయకస్వామినే నమః
మధుపర్కం సమర్పయామి
(పత్తి, దూది)తో చేసిన పెద్ద వత్తుకి మధ్య మధ్యలో పసుపు, కుంకుమ పూసి స్వామివారికి సమర్పించాలి)

స్నానం **పంచామృతైర్దేవ గృహాన గణనాయక ।**
అనాథనాథ సర్వజ్ఞ గీర్వాణగణపూజిత ॥
పంచామృత స్నానం సమర్పయామి
(తేనె, పెరుగు, నెయ్యి, పాలు, చెరుకు రసం కలిపి స్వామి విగ్రహంపై చల్లాలి. కొబ్బరికాయ కొట్టి ఆ నీటిని స్వామివారిపై చల్లాలి)

శుద్ధోదక స్నానం **గంగాది సర్వతీర్థేభ్యః అహృతైరమలైర్జలైః ।**
స్నానం కరిష్య భగవన్ ఉమాపుత్ర నమోస్తుతే ॥
ఓం శ్రీ వరసిద్ధి వినాయకస్వామినే నమః
శుద్ధోదక స్నానం సమర్పయామి **(తమలపాకుతో కొంచెం నీటిని స్వామిపై చల్లాలి)**

వస్త్రం

రక్తవస్త్రద్వయంచారు దేవయోగ్యంచ మంగళం ।
శుభప్రద గృహాణత్వం లంభోదర హరాత్మజ ॥
ఓం శ్రీ వరసిద్ధివినాయకస్వామినే నమః
వస్త్రయుగ్మం సమర్పయామి
(నూతన వస్త్రం లేదా పత్తికి పసుపు, కుంకుమ రాసి దాన్నే వస్త్రంగా సమర్పించాలి)

యజ్ఞోపవీతం

రాజితం బ్రహ్మసూత్రంచ కాంచనం చోత్తరీయకం ।
గృహాన దేవా సర్వజ్ఞ భక్తానామిష్టదాయకం ॥
ఓం శ్రీ వరసిద్ధి వినాయకస్వామినే నమః
యజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి
(దూదితో చేసిన పెద్ద వత్తుకి మధ్య మధ్యలో పసుపు, కుంకుమ పూసి స్వామివారికి సమర్పించాలి)

గంధం

చందనాగరు కర్పూర కస్తూరీ కుంకుమాన్వితం ।
విలేపనం సురశ్రేష్ఠ ప్రీత్యర్థం ప్రతిగృహ్యతామ్ ॥
ఓం శ్రీ వరసిద్ధివినాయకస్వామినే నమః
గంధం సమర్పయామి **(గంధం స్వామిపై చిలకరించాలి)**

అక్షతలు

అక్షతాన్ ధవళాన్ దివ్యాన్ శాలీయాన్ తండులాన్ శుభాన్ ।
గృహాన పరమానంద శంభుపుత్ర నమోస్తుతే ॥
ఓం శ్రీ వరసిద్ధి వినాయకస్వామినే నమః
అక్షతాన్ సమర్పయామి **(కొన్ని అక్షతలు వేయాలి)**

పుష్పాలు

సుగన్ధాని చ పుష్పాణి జాజికుంద ముఖాని చ ।
ఏకవింశతి పత్రాణి, సంగృహాణ నమోస్తుతే ॥
ఓం వరసిద్ధి వినాయకస్వామినే నమః
పుష్పాణి సమర్పయామి
(స్వామిని పూలతో అలంకరించాలి, పూజించాలి)

అథ అంగపూజ ...

ఓం గణేశాయ నమః	**పాదౌ** పూజయామి
ఓం ఏకదంతాయ నమః	**గుల్ఫౌ** పూజయామి
ఓం శూర్పకర్ణాయ నమః	**జానునీ** పూజయామి
ఓం విఘ్నరాజాయ నమః	**జంఘే** పూజయామి
ఓం ఆఖువాహనాయ నమః	**ఉరూం** పూజయామి
ఓం హేరంబాయ నమః	**కటిం** పూజయామి
ఓం లంబోదరాయ నమః	**ఉదరం** పూజయామి
ఓం గణనాథాయ నమః	**నాభిం** పూజయామి
ఓం గణేశాయ నమః	**హృదయం** పూజయామి
ఓం స్థూలకంఠాయ నమః	**కంఠం** పూజయామి
ఓం స్కందాగ్రజాయ నమః	**స్కందౌ** పూజయామి
ఓం పాశహస్తాయ నమః	**హస్తౌ** పూజయామి
ఓం గజవక్త్రాయ నమః	**వక్త్రం** పూజయామి
ఓం విఘ్నహంత్రే నమః	**నేత్రే** పూజయామి
ఓం శూర్పకర్ణాయ నమః	**కర్ణౌ** పూజయామి
ఓం ఫాలచంద్రాయ నమః	**లలాటం** పూజయామి
ఓం సర్వేశ్వరాయ నమః	**శిరః** పూజయామి
ఓం విఘ్నరాజాయ నమః	**సర్వాణ్యంగాని** పూజయామి

అథ ఏకవింశతి పత్రపూజ

(ఒక్కొక్క నామం చదువుతూ పత్రాలతో స్వామిని పూజించాలి)

ఓం సుముఖాయ నమః	**మాచీపత్రం** పూజయామి (మాచిపత్రి)
ఓం గణాధిపాయ నమః	**బృహతీపత్రం** పూజయామి (వాకుడు)
ఓం ఉమాపుత్రాయ నమః	**బిల్వ పత్రం** పూజయామి (మారేడు)
ఓం గజాననాయ నమః	**దుర్వాయుగ్మం** పూజయామి (గరికె)
ఓం హరసూనవే నమః	**దత్తూరపత్రం** పూజయామి (ఉమ్మెత్త)
ఓం లంబోదరాయ నమః	**బదరీపత్రం** పూజయామి (రేగు)
ఓం గుహాగ్రజాయ నమః	**అపామార్గపత్రం** పూజయామి (ఉత్తరేణి)
ఓం గజకర్ణాయ నమః	**వటపత్రం** పూజయామి (మర్రి)
ఓం ఏకదంతాయ నమః	**చూతపత్రం** పూజయామి (మామిడి)
ఓం వికటాయ నమః	**కరవీరపత్రం** పూజయామి (గన్నేరు)
ఓం భిన్నదంతాయ నమః	**విష్ణుక్రాంత పత్రం** పూజయామి (అరిసె)
ఓం వటవే నమః	**దాడిమీ పత్రం** పూజయామి (దానిమ్మ)
ఓం సర్వేశ్వరాయ నమః	**దేవదారుపత్రం** పూజయామి
ఓం ఫాలచంద్రాయ నమః	**మరువకపత్రం** పూజయామి (మరువం)
ఓం హేరంబాయ నమః	**సింధూవారపత్రం** పూజయామి (వావిలి)
ఓం శూర్పకర్ణాయ నమః	**జాజీపత్రం** పూజయామి
ఓం సురాగ్రజాయ నమః	**గండకీపత్రం** పూజయామి
ఓం ఇభవక్త్రాయ నమః	**శమీపత్రం** పూజయామి (జమ్మి)
ఓం వినాయకాయ నమః	**అశ్వత్థపత్రం** పూజయామి (రావి)
ఓం సురసేవితాయ నమః	**అర్జునపత్రం** పూజయామి (మద్ది)
ఓం కపిలాయ నమః	**అర్కపత్రం** పూజయామి (తెల్లజిల్లేడు)
ఓం శ్రీ గణేశ్వరాయ నమః	**ఏకవింశతి పత్రాణి** పూజయామి

శ్రీ విఘ్నేశ్వరాష్టోత్తర శతనామావళిః

ఓం గజాననాయ నమః
ఓం గణాధ్యక్ష్యాయ నమః
ఓం విఘ్న రాజాయ నమః
ఓం వినాయకాయ నమః
ఓం ద్వైమాతురాయ నమః
ఓం ద్విముఖాయ నమః
ఓం ప్రముఖాయ నమః
ఓం సుముఖాయ నమః
ఓం కృత్తినే నమః
ఓం సుప్రదీపాయ నమః 10
ఓం సుఖనిధయే నమః
ఓం సురాధ్యక్షాయ నమః
ఓం సురారిఘ్నాయ నమః
ఓం మహాగణపతయే నమః
ఓం మాన్యాయ నమః
ఓం మహా కాలాయ నమః
ఓం మహా బలాయ నమః
ఓం హేరంబాయ నమః
ఓం లంబ జఠరాయ నమః
ఓం హ్రస్వ గ్రీవాయ నమః 20
ఓం మహోదరాయ నమః
ఓం మదోత్కటాయ నమః
ఓం మహావీరాయ నమః
ఓం మంత్రిణే నమః
ఓం మంగళ స్వరాయ నమః
ఓం ప్రమదాయ నమః
ఓం ప్రథమాయ నమః
ఓం ప్రాజ్ఞాయ నమః
ఓం విఘ్న కర్త్రే నమః
ఓం విఘ్నహంత్రే నమః 30
ఓం విశ్వనేత్రే నమః
ఓం విరాట్పతయే నమః
ఓం శ్రీపతయే నమః
ఓం వాక్పతయే నమః
ఓం శృంగారిణే నమః
ఓం ఆశ్రిత వత్సలాయ నమః
ఓం శివప్రియాయ నమః
ఓం శీఘ్రకారిణే నమః
ఓం శాశ్వతాయ నమః
ఓం బవాయ నమః 40
ఓం బలోత్థితాయ నమః
ఓం భవాత్మజాయ నమః
ఓం పురాణ పురుషాయ నమః
ఓం పూష్ణే నమః
ఓం పుష్కరోక్షిప్త వారిణే నమః
ఓం అగ్రగణ్యాయ నమః
ఓం అగ్రపూజ్యాయ నమః
ఓం అగ్రగామినే నమః
ఓం మంత్రకృతే నమః
ఓం చామీకర ప్రభాయ నమః 50
ఓం సర్వాయ నమః

ఓం సర్వోపన్యాసాయ నమః
ఓం సర్వ కర్త్రే నమః
ఓం సర్వసిద్ధి ప్రదాయ నమః
ఓం సర్వనేత్రే నమః
ఓం సర్వసిద్ధయే నమః
ఓం పంచహస్తాయ నమః
ఓం పార్వతీనందనాయ నమః
ఓం ప్రభవే నమః
ఓం కుమార గురవే నమః 60
ఓం అక్షోభ్యాయ నమః
ఓం కుంజరాసుర భంజనాయ నమః
ఓం ప్రమోదాయ నమః
ఓం మోదకప్రియాయ నమః
ఓం కాంతిమతే మతే నమః
ఓం ధృతిమతే నమః
ఓం కామినే నమః
ఓం కపిత్థ పనసప్రియాయ నమః
ఓం బ్రహ్మచారిణే నమః
ఓం బ్రహ్మరూపిణే నమః 70
ఓం బ్రహ్మవిద్యా దరాయ నమః
ఓం జిష్ణవే నమః
ఓం విష్ణుప్రియాయ నమః
ఓం భక్త జీవితాయ నమః
ఓం జిత మన్మథాయ నమః
ఓం ఐశ్వర్యకారణాయ నమః
ఓం జయినే నమః
ఓం యక్షకిన్నెర సేవితాయ నమః
ఓం గంగా సుతాయ నమః
ఓం గణాధీశాయ నమః 80
ఓం గంభీర నినదాయ నమః
ఓం వటవే నమః
ఓం అభీష్ట వరదాయినే నమః
ఓం జ్యోతిషే నమః
ఓం భక్త నిధయే నమః
ఓం భావ గమ్యాయ నమః
ఓం మంగళ ప్రదాయ నమః
ఓం అవ్యక్తాయ నమః
ఓం అప్రాకృత పరాక్రమాయ నమః
ఓం సత్య ధర్మిణే నమః 90
ఓం సఖ్యై నమః
ఓం సరసాంబు నిధయే నమః
ఓం మహేశాయ నమః
ఓం దివ్యాంగాయ నమః
ఓం మణికింకిణీ మేఖాలయ నమః
ఓం సమస్త దేవతా మూర్తయే నమః
ఓం సహిష్ణవే నమః
ఓం సతతోత్థితాయ నమః
ఓం విఘాత కారిణే నమః
ఓం విశ్వదృశే నమః 100
ఓం విశ్వరక్షాకృతే నమః
ఓం కళ్యాణ గురవే నమః
ఓం ఉన్మత్త వేషాయ నమః
ఓం పరాజితే నమః
ఓం సమస్త జగదాధారాయ నమః
ఓం సర్వైశ్వర్య ప్రదాయ నమః
ఓం ఆక్రాంత చిద చిత్ప్రభవే నమః
ఓం శ్రీ విఘ్నేశ్వరాయ నమః 108

ఇతి శ్రీ విఘ్నేశ్వర అష్టోత్తర
శతనామ పూజాం సమర్పయామి

ధూపం **దశాంగం గుగ్గులోపేతం సుగంధి సుమనోహరమ్ ।**
ఉమాసుత నమస్తుభ్యం గృహానవరదోభవ ధూపమాఘ్రాపయామి ॥
ఓం శ్రీ మహాగణపతియే నమః ధూపమాఘ్రాపయామి
(అగరవత్తుల ధూపం స్వామికి చూపించాలి)

దీపం **సాజ్యం త్రివర్తిసంయుక్తం వహ్నినా**
నాద్యోతితం మయా గృహాన మంగళం దీపం
ఈశపుత్ర నమోస్తుతే దీపం దర్శయామి **(దీపాన్ని స్వామికి చూపించాలి)**

నైవేద్యం మహానివేదన **(పిండివంటలు, అన్నం, పానకం, వడపప్పు, కుడుములు, ఉండ్రాళ్లు, కొబ్బరికాయ, అరటిపండ్లు స్వామి ముందుంచాలి)**
శ్రీ వరసిద్ధి వినాయక స్వామినే నమః మహానైవేద్యం సమర్పయామి
శ్లో॥ నైవేద్యం గృహ్యతాం దేవ భక్తింమే హ్య చలాం కురు ।
ఈప్సితం మే వరం దేహి పరత్ర చ పరాం గతిమ్ ॥

ఓం భూర్భువస్సువః తత్సవితుర్వరేణ్యం । భర్గో దేవస్య ధీమహి ధియో యోనః ప్రచోదయాత్ ॥ **అని నైవేద్యంపై నీళ్ళు చిలకరించి, పగటి యందు** సత్యం త్వర్తేన పరిషించామి ! **అని, రాత్రి అయితే** 'ఋతంత్వా సత్యేన పరిషించామి' **అని నైవేద్యం చుట్టూ నీళ్ళు తిప్పాలి.**

అమృతమస్తు ... **స్వామి దగ్గర నీళ్ళు వదలాలి** అమృతోపస్తరణమసి ... **అని నైవేద్యంపైన నీళ్ళు చల్లి ఈ కింది మంత్రాలు చదువుతూ అయిదుసార్లు చేత్తో నైవేద్యాన్ని స్వామికి చూపించాలి.**

ఓం ప్రాణాయస్వాహా, ఓం అపానాయస్వాహా, ఓం వ్యానాయస్వాహా, ఓం ఉదానాయస్వాహా, ఓం సమానాయ స్వాహా, ఓం బ్రహ్మణే స్వాహా, మధ్యే మధ్యే పానీయం సమర్పయామి **(స్వామి దగ్గర నీళ్ళు చల్లాలి)**

అమృతాపిధానమసి..ఉత్తరాపోశనం సమర్పయామి. హస్తౌ ప్రక్షాళయామి ... పాదౌ ప్రక్షాళయామి .. ముఖే శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి .. **అంటూ నీళ్ళు వదలాలి**

తాంబూలం **పూగీఫల సమాయుక్తం నాగవల్లీ దళైర్యుతం**
కర్పూర చూర్ణ సంయుక్తం తాంబూలం
ప్రతిగృహ్యతాం తాంబూలం సమర్పయామి
ఓం శ్రీ మహాగణపతియే నమః తాంబూలం సమర్పయామి
(తమలపాకులు, వక్క, దక్షిణతో కూడిన తాంబూలాన్ని వినాయకుడి ముందు ఉంచాలి)

నీరాజనం **(లేచి నిల్చుని ఈ మంత్రంతో హారతి ఇవ్వాలి)**

నీరాజనం సుమాంగల్యం సర్వమంగళకారణం ।
గృహాణపరయాభక్త్యా చార్పితంతే గణాధిపా ॥

ఓం శ్రీ మహాగణపతియే నమః నీరాజనం సమర్పయామి

(హారతి పాత్రపై కొంచెం నీళ్ళు వదిలి, కుంకుమ పెట్టి హారతిని కళ్ళకు అద్దుకోవాలి)

మంత్రపుష్పం **(నిలుచుని చేతిలో పువ్వులు అక్షతలు తీసుకుని చదవాలి)**

తత్పురుషాయ విద్మహే వక్రతుండాయ ధీమహి తన్నోదంతిః ప్రచోదయాత్ ।
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః మంత్రపుష్పం సమర్పయామి ॥

ప్రదక్షిణ **యానికానిచ పాపాని జన్మాంతరకృతానిచ । తాని తాని ప్రణశ్యంతి ప్రదక్షిణం పదేపదే ॥ అన్యథా శరణం నాస్తి త్వమేవ శరణం మమ । తస్మాత్కారుణ్య భావేన రక్షరక్ష గణాధిప ॥**

అనేక ఆత్మ ప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్పయామి ॥

(ప్రదక్షిణ చేసి సాష్టాంగ ప్రణామం చేయాలి)

ఆ తరువాత మళ్ళీ కూర్చుని కొన్ని అక్షితలు చేతిలోకి తీసుకోవాలి. కొంచెం నీటిని అక్షితలపై వేసుకుని ఈ శ్లోకం చెప్పుకోవాలి.

మంత్రహీనం క్రియాహీనం శక్తిహీనం మహాప్రభో ।
యత్పూజితం మాయాదేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే ॥

అనయా ధ్యానమావాహనాది షోడశోపచార పూజయాచ, అష్టోత్తర నామర్చనయాచ, అవసర, మహా నివేదన యాచా భగవాన్ సర్వాత్మకః సర్వం శ్రీ మహాగణాధిపతి దేవతార్పణమస్తు.

శ్రీ మహాగణాధిపతి దేవతా సుప్రీతో సుప్రసన్నో వరదో భవతు
ఏతత్ఫలం పరమేశ్వరార్పణమస్తు

అంటూ అక్షతలనూ నీటినీ పళ్ళెంలో వదలాలి.

శ్రీ మహాగణాధిపతి ప్రసాదం శిరసా గృహ్ణామి

అని చదివి పూజలో పాల్గొన్న అందరూ పూజాక్షతలు శిరసున ధరించాలి.

శ్రీ వినాయక వ్రత కథ

(వ్రతకథ చదివేవారు, పూజలో కూర్చున్న వాళ్ళు ముందు కొన్ని అక్షతలు చేతిలో ఉంచుకోవాలి. కథ పూర్తయిన తరువాత వాటిని శిరస్సుపై వేసుకోవాలి.)

పూర్వం చంద్రవంశానికి చెందిన ధర్మరాజు జ్ఞాతుల వలన సిరిసంపదలన్నీ పోగొట్టుకున్నాడు. భార్యతోనూ, తమ్ములతోనూ వనవాసం చేస్తూ ఒకనాడు నైమిశారణ్యానికి చేరుకున్నాడు. అక్కడ శౌనకాది ఋషులకు అనేక పురాణ రహస్యాలను బోధిస్తున్న సూతమహాముని‌ని దర్శించి, నమస్కరించి "ఋషివర్యా! మేము రాజ్యాధికారాన్నీ, సమస్త వస్తు వాహనాలను పోగొట్టుకున్నాం. ఈ కష్టాలన్నీ తీరి, పూర్వవైభం పొందేలా ఏదైనా సులభమైన వ్రతాన్ని చెప్పండి" అని ప్రార్థించాడు. అప్పుడు సూతుడు ధర్మరాజుకు ... వినాయకవ్రతం చేస్తే కష్టాలు తొలగిపోయి, సమస్త సౌఖ్యాలు కలుగుతాయంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు. "ఒకసారి కుమారస్వామి పరమశివుణ్ణి దర్శించి తండ్రీ! మానవులు ఏ వ్రతం చేయడం వలన వంశవృద్ధిని పొంది, సమస్త కోరికలూ తీరి, సకల శుభాలనూ విజయాలనూ, వైభావాలనూ పొందగలుగుతారో అటువంటి వ్రతాన్ని చెప్పండి అని కోరాడు. అందుకు శివుడు 'నాయనా! సర్వసంపత్కరము, ఉత్తమము, ఆయుష్కామ్యార్థ సిద్ధిప్రదమూ అయిన వినాయక వ్రతమనేదొకటుంది. దీన్ని భాద్రపద శుద్ధ చవితినాడు ఆచరించాలి. ఆ రోజు ఉదయమే నిద్రలేచి స్నానం చేసి, నిత్యకర్మలు నెరవేర్చుకుని తమ శక్తి మేరకు బంగారంతో గానీ, వెండితోగానీ లేదా మట్టితో గానీ విఘ్నేశ్వరుడి బొమ్మను చేసి, తమ ఇంటికి ఉత్తర దిక్కులో బియ్యాన్ని పోసి మండపాన్ని నిర్మించి, అష్టదళ పద్మాన్ని ఏర్పరచాలి. అందులో గణేశుడి ప్రతిమని ప్రతిష్టించాలి. అనంతరం శ్వేతగంధాక్షతలు, పుష్పాలు, పత్రాలతో పూజించి, ధూపదీపాలను, వెలగ, నేరేడు మొదలైన ఫలములను రకమునకు ఇరవై ఒకటి చొప్పున నివేదించాలి. నృత్య, గీత, వాద్య, పురాణ పఠనాదులతో పూజను ముగించి యథాశక్తి వేదవిదులైన బ్రాహ్మణులకి దక్షిణ, తాంబూలాదులు ఇవ్వాలి. బంధుజనంతో కలిసి భక్ష్య భోజ్యాదులతో భోజనం చేయాలి. మరునాడు ఉదయం స్నానసంధ్యలు పూర్తిచేసుకుని గణపతికి పునఃపూజ చేయాలి. విప్రులను దక్షిణ తాంబూలాలతో తృప్తులను చేయాలి. ఈ విధంగా ఎవరైతే వినాయక వ్రతాన్ని చేస్తారో వాళ్ళకి గణపతి ప్రసాదం వలన సకల కార్యాలూ సిద్ధిస్తాయి. అన్ని వ్రతాల్లోకీ అత్యుత్తమైన ఈ వ్రతం త్రిలోక ప్రసిద్ధమై దేవముని గంధర్వాదులందరిచేతా ఆచరింపబడింది' అని పరమశివుడు

కుమారస్వామికి చెప్పాడు. కనుక ధర్మరాజా, నువ్వు కూడా ఈ వ్రతాన్ని ఆచరించినట్లయితే నీ శత్రువులను జయించి సమస్త సుఖాలనూ పొందుతావు. గతంలో విదర్భ యువరాణి దమయంతి ఈ వ్రతం చేయడం వల్లనే తాను ప్రేమించిన నలమహారాజును పెళ్లాడగలిగింది. శ్రీకృష్ణుడంతటివాడు ఈ వ్రతం చేయడం వల్లనే శమంతకమణితో బాటుగా జాంబవతీ సత్యభామలనే ఇద్దరు కన్యామణులను కూడా పొందగలిగాడు. ఆ కథ చెబుతాను విను' అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు.

పూర్వం గజముఖుడయిన గజాసురుడు శివుడికోసం తపస్సు చేశాడు. అతని తపస్సుకు మెచ్చి పరమశివుడు ప్రత్యక్షమై వరం కోరుకోమన్నాడు. గజాసురుడు 'స్వామీ నువ్వు నా ఉదరమందే నివశించాలి' అని కోరాడు. దాంతో భక్తసులభుడైన శివుడు అతడి కుక్షియందు ఉండిపోయాడు. జగన్మాత పార్వతి భర్తను వెదుకుతూ ఆయన గజాసురుని కడుపులో ఉన్నాడని తెలుసుకుంది. ఆయన్ను దక్కించుకునే ఉపాయం కోసం శ్రీమహావిష్ణువును ప్రార్థించింది. శ్రీహరి బ్రహ్మాది దేవతలను పిలిపించి చర్చించాడు. గజాసుర సంహారానికి గంగిరెద్దు మేళమే తగినదని నిర్ణయించారు. నందీశ్వరున్ని గంగిరెద్దుగా అలంకరించారు. బ్రహ్మాది దేవతలందరూ తలకొక వాయిద్యాన్ని ధరించారు. మహావిష్ణువు చిరుగంటలు, సన్నాయిలు ధరించాడు. గజాసుర పురానికి వెళ్లి గంగిరెద్దును ఆడిస్తుండగా గజాసురుడు విని, వారిని పిలిపించి తన భవనం ఎదుట గంగిరెద్దును ఆడించమని కోరాడు. బ్రహ్మాది దేవతలు రసరమ్యంగా వాద్యాలను వాయిస్తుండగా జగన్నాటక సూత్రధారియైన హరి – చిత్రవిచిత్రంగా గంగిరెద్దును ఆడించాడు. గజాసురుడు పరమానందభరితుడై ఏమి కావాలో కోరుకోండి.. ఇస్తాను అని అన్నాడు. అంతట శ్రీహరి గజాసురున్ని సమీపించి 'ఇది శివుని వాహనమైన నంది, శివుణ్ణి కనుగొనడానికి వచ్చింది. శివుణ్ణి అప్పగించు" అని కోరాడు. ఆ మాటలకు గజాసురుడు నివ్వెరపోయాడు. వచ్చినవాడు రాక్షసాంతకుడైన శ్రీహరి అని తెలుసుకున్నాడు. తనకు మరణం నిశ్చయమనుకున్నాడు. తన గర్భంలో ఉన్న పరమేశ్వరుణ్ణి ఉద్దేశించి 'స్వామీ నా శిరస్సును త్రిలోక పూజ్యముగా చేసి, నా శరీరాన్ని నువ్వు ధరించు' అని ప్రార్థించాడు. తన గర్భంలో ఉన్న శివుణ్ణి తీసుకోవచ్చునని విష్ణుమూర్తికి అంగీకారం తెలియజేశాడు. అంత శ్రీహరి నందిని ప్రేరేపించగా, నంది తన కొమ్ములతో గజాసురుని ఉదరాన్ని చీల్చాడు. బ్రహ్మాది దేవతలకు వీడ్కోలు చెప్పి శ్రీహరి వైకుంఠానికి వెళ్ళగా, శివుడు నందినెక్కి కైలాసానికి వెళ్ళాడు.

వినాయకోత్పత్తి

కైలాసంలో పార్వతి భర్త రాకను గురించి విని సంతోషించింది. స్వాగతం చెప్పేందుకు స్నానాలంకార ప్రయత్నంలో తనకై ఉంచిన నలుగుపిండితో పరధ్యానముగా ఒక ప్రతిమను చేసింది. అది చూడముచ్చటైన బాలుడుగా కనిపించింది. దానికి ప్రాణం పోయాలనిపించి, తన తండ్రి ద్వారా పొందిన మంత్రంతో ఆ ప్రతిమకు ప్రాణప్రతిష్ట చేసింది. ఆ దివ్యసుందరుని వాకిట్లో ఉంచి, ఎవరినీ లోనికి రానివ్వరాదని చెప్పి లోపలకు వెళ్ళింది.

కాసేపటికి శివుడు వచ్చాడు. వాకిట్లో ఉన్న బాలుడు పరమశివుణ్ణి అభ్యంతర మందిరంలోనికి పోనివ్వకుండా అడ్డుకున్నాడు. తన ఇంట్లో తనకే అవరోధమా అని శివుడు కోపంతో రగిలిపోయాడు. రౌద్రంతో ఆ బాలుని శిరచ్ఛేదం చేసి, లోపలికి వెళ్ళాడు. శివపార్వతులు సంభాషణల మధ్య ద్వారం దగ్గరి బాలుడి గురించి మాటలు దొర్లాయి. శివుడు తాను ఆ బాలుడి శిరస్సు వధించినట్లు తెలిపాడు. విషయం తెలుసుకున్న పార్వతి విలపించింది. శివుడు కూడా చింతించాడు. వెంటనే తనవద్దనున్న గజాసురుని శిరస్సును ఆ బాలుడి మొండేనికి అతికించి ఆ శిరస్సుకు శాశ్వతత్వాన్ని త్రిలోక పూజ్యతను కలిగించాడు. గణేశుడు గజాననుడై, శివపార్వతుల ముద్దులపట్టియైనాడు. ఆ తరువాత శివపార్వతులకు కుమారస్వామి జన్మించాడు.

విఘ్నేశాధిపత్యం

ఒకనాడు దేవతలు, మునులు, మానవులు, పరమేశ్వరుని సేవించి విఘ్నములకు ఒక అధిపతిని ఇమ్మని కోరారు. గజాననుడు తాను జ్యేష్ఠుడను గనుక ఆధిపత్యం తనకు ఇమ్మని కోరాడు. గజాననుడు మరుగుజ్జువాడు, అనర్హుడు, అసమర్థుడు కాబట్టి ఆధిపత్యం తనకే ఇవ్వాలని కుమారస్వామి తండ్రిని వేడుకున్నాడు. అందుకు శివుడు తన కుమారులనుద్దేశించి 'మీ ఇరువురిలో ఎవరు ముల్లోకములలోని పవిత్ర నదులన్నింటిలో స్నానంచేసి ముందుగా నా వద్దకు వస్తారో వారికి ఈ ఆధిపత్యం లభిస్తుంద'ని చెప్పాడు. అంత కుమారస్వామి తన వాహనం నెమలిపై వెంటనే బయలుదేరాడు. గజాననుడు అచేతనుడయ్యాడు. మందగమనుడైన తాను తన వాహనం అయిన

ఎలుకపై ముల్లోకాల్లోని నదులన్నింటిలో వేగంగా స్నానం చేసి రావడం కష్టసాధ్యమనీ తరుణోపాయం చెప్పమనీ తండ్రిని వేడుకున్నాడు. వినాయకుని బుద్ధి సూక్ష్మతకు మురిసిపోయిన శివుడు నారాయణ మంత్రాన్ని అనుగ్రహించాడు. నారములు అనగా జలములు, జలములన్నీ నారాయణుని ఆధీనములు. అంటే నారాయణ మంత్రం ఆధీనంలో ఉంటాయి. వినాయకుడు ఆ మంత్రం చదువుతూ తల్లిదండ్రుల చుట్టూ ప్రదక్షిణం చేయడం ప్రారంభించాడు. ఆ మంత్రం ప్రభావాన ప్రతి తీర్థంలోనూ కుమారస్వామి కన్నా ముందే వినాయకుడు ప్రత్యక్షం కావడం ప్రారంభించాడు. ఇలా మూడుకోట్ల యాభై లక్షల నదులలో వినాయకుడే ముందుగా స్నానమాచరించడం చూసి కుమారస్వామి ఆశ్చర్యపడి కైలాసానికి వెళ్ళాడు. తండ్రి పక్కన ఉన్న గజాననున్ని చూసి, నమస్కరించి 'తండ్రీ, అన్న గారి మహిమ తెలియక ఆధిపత్యం అడిగాను, క్షమించండి. ఈ ఆధిపత్యం అన్న గారికే ఇవ్వండి' అని ప్రార్థించాడు.

చంద్రుని పరిహాసం

అంత పరమేశ్వరుడు భాద్రపద శుద్ధ చవితినాడు గజాననునికి విఘ్నాధిపత్యం ఇచ్చాడు. ఆనాడు సర్వదేశస్థులు విఘ్నేశ్వరునికి కుడుములు, ఉండ్రాళ్లు మొదలైన పిండివంటలు, టెంకాయలు, తేనె, అరటిపండ్లు, పానకం, వడపప్పు మొదలైనవి సమర్పించి పూజించగా విఘ్నేశ్వరుడు సంతుష్టుడై కొన్ని భక్షించి, కొన్ని వాహనమునకిచ్చి, కొన్ని చేత ధరించి సూర్యాస్తమయ వేళకు కైలాసానికి వెళ్ళి తల్లిదండ్రులకు ప్రణామం చేయబోయాడు. ఉదరం భూమికానిన చేతులు భూమికానవు, చేతులు భూమికానిన ఉదరం భూమికానదు ఈ విధంగా ఇబ్బంది పడుతుండగా, శివుని శిరస్సులో ఉన్న చంద్రుడు వినాయకుడి అవస్థ చూసి నవ్వాడు. రాజదృష్టి సోకిన రాళ్ళు కూడా నుగ్గవుతాయి అన్నట్లు విఘ్ను దేవుని ఉదరం పగిలి, లోపలున్న కుడుములన్నీ ఆ ప్రదేశంలో పడి వినాయకుడు మృతి చెందాడు. అది చూసి పార్వతీదేవి ఆగ్రహంతో చంద్రుని 'పాపాత్ముడా! నీ దృష్టి తగిలి నా కుమారుడు మరణించాడు కాబట్టి నిన్ను చూసినవారు పాపాత్ములై నీలాపనిందలు పొందుదురు గాక' అని శపించింది.

ఒక కొబ్బరికాయ కొట్టి నీళ్ళు వినాయక విగ్రహంపై చల్లాలి.

ఋషిపత్నులకు నీలాపనిందలు

ఆ సమయంలో సప్తమహర్షులు యజ్ఞం చేస్తూ తమ భార్యలతో అగ్ని ప్రదక్షిణం చేస్తున్నారు. అగ్ని దేవుడు ఋషిపత్నులను మోహించి శాపభయంతో ఆశక్తుడై క్షీణించడం ప్రారంభించాడు. అగ్ని భార్యయైన స్వాహాదేవి అది గ్రహించి అరుంధతి రూపము కాక, మిగిలిన ఋషిపత్నుల రూపం ధరించి పతిని సంతోష పెట్టేందుకు ప్రయత్నించింది. అగ్నిదేవునితో ఉన్నది తమ భార్యలేయని శంకించి, ఋషులు తమ భార్యలను విడనాడారు. ఋషిపత్నులు చంద్రుని చూడటం వల్లే వారికి ఈ నీలాపనింద కలిగింది. ఋషిపత్నులకు వచ్చిన ఆపదను దేవతలూ, మునులూ పరమేశ్వరునికి తెలుపగా, అతడు అగ్నిహోత్రుని భార్యయే ఋషిపత్నుల రూపం ధరించిందని చెప్పి ఋషులను సమాధానపరిచాడు. అప్పుడు బ్రహ్మ కైలాసానికి వచ్చి, మృతుడై పడి యున్న విఘ్నేశ్వరుని బతికించాడు. అంత దేవాదులు 'పార్వతీ, నీ శాపంవల్ల ముల్లోకాలకూ కీడు వాటిల్లుతోంది. నీ శాపాన్ని ఉపసంహరించుకో'మని ప్రార్థించారు. 'వినాయకచవితి నాడు మాత్రమే చంద్రుని చూడరాదు' అని శాపాన్ని సడలించింది పార్వతీదేవి.

శమంతకోపాఖ్యానం

ద్వాపరయుగంలో భాద్రపద శుద్ధ చవితి నాటి రాత్రి క్షీరప్రియుడైన శ్రీకృష్ణుడు ఆకాశం వంక చూడకుండా గోశాలకు వెళ్లి పాలు పిదుకుతున్నాడు. అనుకోకుండా పాలలో చంద్రుని ప్రతిబింబాన్ని చూసి 'అయ్యో ... నాకు ఎలాంటి అపనింద రానున్నదో' అని అనుకున్నాడు. కొన్నాళ్ళకు సత్రాజిత్తు సూర్యుని వరంతో శమంతకమణిని సంపాదించి ద్వారకా పట్టణానికి శ్రీకృష్ణ దర్శనార్థమై వెళ్ళాడు. శ్రీకృష్ణుడు ఆ మణిని రాజుకి ఇవ్వవలసిందని దానితో రాజ్యాభివృద్ధి జరుగుతుందని అడగాడు, దానికి ఇంద్రజిత్తు ఇంత మహిమ కలిగిన శమంతకమణిని ఇవ్వడానికి నిరాకరించాడు. తరువాత ఒకరోజు ఇంద్రజిత్తు తమ్ముడు ప్రసేనుడు ఆ మణిని ధరించి వేటకు వెళ్ళాడు. ఒక సింహం దానిని మాంసపు ఖండమని భావించి ప్రసేనుడిని సంహరించి మణిని తీసుకుని పోతుండగా ఒక భల్లూకం ఆ సింహాన్ని చంపి, మణిని తన కుమార్తె జాంబవతికి ఆడుకోవడానికి ఇచ్చాడు. మణికోసం శ్రీకృష్ణుడే తన తమ్ముడిని సంహరించాడని సత్రాజిత్తు పట్టణంలో చాటించాడు. అది విన్న శ్రీకృష్ణుడు చవితి చంద్రున్ని చూసిన దోష ఫలమే ఇది అనుకున్నాడు. దాన్ని పోగొట్టు కోవడానికి బంధుమిత్రసమేతుడై అడవికి వెళ్ళగా అక్కడ ఒకచోట ప్రసేనుని

కళేబరం, సింహం కాలిజాడలు, ఎలుగుబంటి అడుగుజాడలు కనిపించాయి. ఆ దారినే వెళుతూ ఒక పర్వత గుహద్వారాన్ని చూసి శ్రీకృష్ణుడు తనవారందరినీ అక్కడే ఉండమని చెప్పి ఒక్కడే గుహ లోపలికి వెళ్లి ఉయ్యాలలో ఊగుతున్న మణిని చూశాడు దాన్ని తీసుకుని వెనుతిరుగుతుండగా ఉయ్యాలలో నిద్రిస్తున్న బాలిక ఏడవడం మొదలుపెట్టింది. అది చూసి, జాంబవంతుడు కృష్ణుడితో తలపడ్డాడు. ఇద్దరి మధ్యా ఇరవై ఎనిమిది రోజుల పాటు నిరవధికంగా యుద్ధం జరిగింది. బండరాళ్ళతో, వృక్షాలతో, ముష్టిఘాతాలతో ఇరువురూ ఒకరిని ఒకరు గాయపరుచుకుంటున్నారు. జాంబవంతుడి తనను ఓడిస్తున్నది. శ్రీరాముడే అని తెలుసుకుని దేవా త్రేతాయుగంలో నా మీద వాత్సల్యంతో నువ్వు వరం కోరుకోమన్నావు. నీతో ద్వంద్వ యుద్ధం చేయాలని కోరుకున్నాను. అప్పట్నుంచీ మీ నామస్మరణే చేస్తూ యుగాలు గడిపాను. ఇన్నాళ్ళకు నా కోరిక నెరవేరింది' అంటూ ప్రార్థించగా శ్రీకృష్ణుడు 'శమంతకమణిని అపహరించినట్లు నాపై ఆరోపణ వచ్చింది. మణి కోసం ఇలా వచ్చాను. ఇవ్వ'మని కోరాడు. జాంబవంతుడు శ్రీకృష్ణునికి మణితోపాటు తన కూతురు జాంబవతిని కానుకగా ఇచ్చాడు. పట్టణానికి తిరిగి వచ్చిన శ్రీకృష్ణుడు సత్రాజిత్తును రప్పించి పిన్న పెద్దలను ఒకచోట చేర్చి యావత్ వృత్తాంతాన్ని తెలియజేశాడు. శమంతకమణిని సత్రాజిత్తుకి తిరిగి ఇచ్చేశాడు. దాంతో సత్రాజిత్తు పశ్చాత్తాపంతో అయ్యో లేనిపోని నిందమోపి తప్పు చేశానని విచారించి, మణితో పాటు తన కుమార్తె అయిన సత్యభామను భార్యగా స్వీకరించమని శ్రీకృష్ణుడిని వేడుకున్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు ఒక శుభముహూర్తాన జాంబవతీ, సత్యభామలను భార్యలుగా పొందాడు. దేవాదులు, మునులు కృష్ణుణ్ణి స్తుతించి 'మీరు సమర్థులు కనుక నీలాపనింద బాపుకున్నారు, మా పరిస్థితి ఏమిటి?' అని అడగగా అంతట శ్రీ కృష్ణుడు భాద్రపద శుద్ధ చతుర్థినాడు ప్రమాదవశాత్తు చంద్రుణ్ణి చూసినవాళ్ళు గణపతిని పూజించి, ఈ శమంతకమణి కథను విని, అక్షతలు తలపై చల్లుకుంటే నీలాపనిందలు పొందరు అని తెలియజేశాడు. అప్పటినుంచి ప్రతి సంవత్సరం భాద్రపద శుద్ధ చతుర్థినాడు దేవతలూ, మహర్షులూ, మానవులూ తమతమ శక్తికొలదీ గణపతిని పూజించ అభీష్టసిద్ధి పొందుతూ సుఖసంతోషాలతో ఉన్నారు.

సర్వేజనాః స్సుఖినోభవన్తు – లోకాభిసమాస్తాం సుఖినోభవన్తు

ఓం శాంతిః ఓం శాంతిః ఓం శాంతిః

స్వామికి నమస్కరించుకొని కథాక్షతలు శిరస్సుపై వేసుకోవాలి.

విఘ్నేశ్వరుని మంగళ హారతులు

శ్రీ శంభుతనయునకు సిద్ధిగణనాథయనకు వాసిగల దేవతా వంద్యునకును –
ఆనరస విద్యలకు ఆదిగురువైనట్టి భూసురోత్తమ లొకపొజ్యునకును –
॥జయ మంగళం॥

నేరేడు మారేడు నెలవంక మామిడి దుర్వార చెంగల్వ ఉత్తరేణు వేరువేరుగా దెచ్చి
వేడ్కతోబూజింతు పర్వమున దేవగణపతికి నిపుడు ॥జయ మంగళం॥

సుస్థిరముగా భాద్రపద శుద్ధ చవితియందు పొసగ సజ్జనులచే పూజ గొనుచు
శశి జూడరాదన్న జేకొంటి నొక వ్రతము పర్వమున దేవగణపతికి నిపుడు
॥జయ మంగళం॥

ఓ బొజ్జ గణపయ్య నీ బంటు నేనయ్య ఉండ్రాళ్ళమీదికి దండు పంపు! కమ్మని
నెయ్యుయును కడయ ముద్దపప్పును బోజ్జవిరుగగ దినుచు పొరలుకొనుచు
॥జయ మంగళం॥

వెండి పళ్ళెములోన వేయివేయి ముత్యాలు కొండలుగ నీలములు కలయబోసి
మెండగను హారమూ మెడనిండ వేసుకొని దండిగా నీకిత్తు ధవళారతి
॥జయ మంగళం॥

పువ్వులను నిను గొలు గందాల నిను గొలు కస్తూరిని ! ఎప్పుడు నిను గొల్తు
ఏకచిత్తమ్మున పర్వమున దేవగణపతి నిపుడు ॥జయ మంగళం॥

ఏకాదంతంబున ఎల్లగజవదనంబు బాగైన తొండంబు వలపు కదపు !
జోకయిన మూషికము పరుగునెక్కాడుచు భవ్యుడగు దేవగణపతికి నిపుడు
॥జయ మంగళం॥

మంగళము మార్తాండ తేజునకు మంగళము సర్వజ్ఞవందితునకు !
మంగళము ముల్లోకా మహితసంచారనకు మంగళము దేవగణపతికి నిపుడు
జయ మంగళం నిత్య శుభమంగళం ॥

ఉద్వాసన మంత్రము :

యజ్ఞేన యజ్ఞమయజంత దేవాస్తాని ధర్మాణి ప్రధమాన్యాసన్ ।
తేహనాకంమహిమానస్సచంతే యాత్ర పూర్వే సాధ్యాస్సంతిదేవాః ॥

సర్వేజనాః సుఖినోభవంతు